רבא אמר א לא קשיא הא ב) לן והא להו רב פפי אקלע לבי מר שמואל אייתי ליה דייסא ולא אכל ודלמא במכתשת קטנה עבדוה דחזייה דהוה דייק טפי ודלמא מאתמול עבדוה דחזייה דהוה קליף צהריה ואי בעית אימא שאני בי מר שמואל דאיכא פריצותא דעבדי: **מתני'** ג הבורר קטניות ביום טוב בית שמאי אומרים בורר אוכל ואוכל ובית הלל אומרים ב בורר כדרכו בחיקו ג בקנון ובתמחוי אבל לא בטבלא ולא בנפה ולא בכברה רבן גמליאל אומר אף מדיח ושולה: **גמ'** ד תניא אמר ה רבן גמליאל ג בד"א כשהאוכל מרובה על הפסולת אבל פסולת מרובה על האוכל דברי הכל נוטל את האוכל ומניח את הפסולת פסולת מרובה על האוכל מי איכא מאן דשרי לא צריכא ו דנפיש בטרחא וזוטר בשיעורא: רבן גמליאל אומר אף מדיח ושולה: תניא ז אמר רבי אלעזר בר' צדוק כך היה מנהגן של בית ר"ג שהיו מביאין דלי מלא עדשים ומציפין עליו מים ונמצא אוכל למטה ופסולת למעלה והתניא איפכא לא קשיא הא בעפרא הא בגילי: **מתני'** בית שמאי אומרים אין משלחין ביום טוב אלא מנות וב"ה אומרים ד משלחין בהמה חיה ועוף בין חיין בין שחוטין משלחין יינות שמנים וסלתות ח וקטניות אבל לא תבואה ורבי שמעון מתיר בתבואה: **גמ'** תני רב יחיאל ה ובלבד שלא יעשנו בשורה ו תנא אין שורה פחותה משלשה בני אדם בעי רב אשי ז תלתא גברי ותלתא מיני מאי תיקו: רבי שמעון מתיר בתבואה: תניא ט רבי שמעון מתיר בתבואה כגון חטין לעשות מהן לודיות שעורים ליתן לפני בהמתו עדשים לעשות מהן רסיסין: **מתני'** י ח משלחין כלים בין תפורין בין שאינן תפורין ואע"פ שיש בהן כלאים כ והן לצורך המועד אבל לא סנדל המסומר ולא מנעל שאינו תפור ר' יהודה אומר אף לא מנעל לבן מפני שצריך אומן ט זה הכלל כל שנאותין בו ביו"ט משלחין אותו: **גמ'** בשלמא תפורין חזו למלבוש אלא שאין תפורין נמי חזו לכסויי אלא ל כלאים למאי חזו וכי תימא חזו למימך תותיה מ והתניא [1] לא יעלה עליך י אבל אתה יכול להציעו תחתיך אבל אמרו חכמים אסור לעשות כן שמא תכרך לו נימא על בשרו וכ"ת דמפסיק מידי ביני ביני והאמר ר' שמעון בן פזי א"ר יהושע בן לוי אמר ר' יוסי בן שאול אמר רבי משום קהלא קדישא דבירושלים כ אפי' עשר מצעות זו על גבי זו וכלאים תחתיהן אסור לישן עליהם נ (משום שנאמר לא יעלה עליך) ל אלא בוילון והאמר עולא מפני מה אמרו וילון טמא מפני שהשמש מתחמם כנגדו

אלא

רבא אמר. לעולם מה טעם קאמר ובקטנה נמי קאי וקאמר אין כותשין כלל ודרמינן עלה אבל כותשין כו': **הא לן.** ט) דלית לן עבדי דמזלזלי: **הא להו.** ס) דאית להו עבדי דמזלזלי ועושין בגדולה ואומרים בקטנה עשינו: **קליף להריה.** זוהר מראיתו היה קלוף ולבן: **מתני' מדיח.** במים: **ושולה.** מפרש בגמרא שולה הפסולת שצף למעלה כמו משישלה בחביות (ע"ז דף נו.) דהיינו נמי שנוטל חרצנים הצפים ע"פ החביות: **גמ' בד"א.** דשרו ב"ה ליטול פסולת ממש ולהשליך: **מי איכא מאן דשרי.** ואפי' לטלטלו והא בטילי ליה מיעוטא לגבי רובא והוה ליה ככוליה פסולת ולא חזי: **דנפיש בטרחא.** שישנו דק. והכי קאמר בד"א בזמן שטורח האוכל מרובה על של פסולת הוא דקא אמרי ב"ה נוטל פסולת דמעוטי בטרחא עדיף אבל אם טורח הפסולת מרובה על של האוכל דברי הכל כו': **ומציפין עליו מים.** ונותנים בו מים עד שצפים על האוכל: **איפכא.** אוכל למעלה ופסולת למטה: **עפרא.** למטה מן האוכל: **גילי.** קש למעלה מן האוכל: **מתני' אין משלחין.** דורון איש לרעהו: **אלא מנות.** דבר המוכן ואינו עשוי להניחו למחר כגון חתיכות בשר חתוכות לפני האורחים וכן דגים: **אבל לא את התבואה.** שאינה ראויה היום שאין טוחנים ביום טוב שהיה לו לטחון מאתמול ולא תפיג טעמה: **ורבי שמעון מתיר בתבואה.** שמא יבשלם בקדרה ויכתשם במכתשת קטנה: **גמ' שלא יעשנו בשורה.** לא ישלח הדורון ע"י אנשים הרבה דאוושא מלתא ונראים כמוליכים למכור בשוק: **תלתא גברי.** שלוחים עם תלתא מיני: **מאי.** מי אזלינן בתר כל מין ומין ושרי כי היכא דיכול לשלוח איש אחד עם כל מין זה בלא זה השתא נמי שרי או דלמא השתא מיהא אוושא מלתא: **לודיות.** מאכל חטין: **רסיסין.** מאכל העשוי מן העדשים: **מתני' משלחין כלים.** בגדים: **והן לצורך המועד.** ובגמרא מפרש למאי חזו: **אבל לא סנדל.** של עץ מלופה עור ומסמרות קבועין בו שגזרו חכמים עליו שלא לנעלו בשבת וביום טוב משום מעשה שהיה שנהרגו הרוגים בשבת על ידיו במסכת שבת (דף ס.): **ולא מנעל שאינו תפור.** דלא חזי למידי: **אף לא מנעל לבן.** שלא היה דרכו לנעלו: **שצריך אומן.** להשחירו: **שנאותין.** מתקשטין: **גמ' למימך.** לכפול: **שמא תכרך לו נימא.** ויש נימים ע) גדולים וגסים כגון של גלופקרין שקורין קו"ט ומחממת במקומה ועובר משום לא תלבש שעטנז פ). א"נ נימא בעלמא כיון דעיקר הבגד מהניהו ומחממו מלמטה הויא לה הא לבישה דאית בה הנאה: **דמפסיק מידי.** שנותן בגד אחר ביניהם: **אסור לישן עליהם.** מדרבנן: **בוילון.** שראוי לפרסו כנגד הפתח: **מפני מה אמרו וילון טמא.** מקבל טומאה ולא עשאוהו כא' ממחילות הבית שאינן מקבלות טומאה: **מפני שהשמש מתחמם כנגדו.** מתעטף בשוליו לפיכך יש תורת כלי עליו וכיון דמתחממים כנגדו אסור לעשותו כלאים:

בקשין

רבא אמר. לעולם מה טעם קאמר ושום כתישה לא שריא ואפילו בקטנה ומיירי להו לבני א"י שיש להם עבדים שמזלזלים בדבר א כך פירש הקונטרס ב:

הבורר קטניות ביו"ט בית שמאי אומרים בורר אוכל ואוכל. ולאו היינו ברירה וכו' ותימה דבמסכת שבת (דף קלח.) קאמר מה דרכו של בורר נוטל האוכל ומניח הפסולת והכא משמע שאין ברירה בכך דקרי ליה שנוי וי"ל דהתם ה"פ נוטל האוכל עצמו ומניח הפסולת פירוש ג יזרוק אותו ומכל מקום פסולת מתוך האוכל הוי ברירה אי נמי התם שהפסולת מרובה על האוכל ואז ודאי הוי אוכל מתוך הפסולת דרך ברירה ד אבל הכא מיירי שהאוכל מרובה על הפסולת דאז הוי פסולת מתוך האוכל דרך ברירה ובגמ' דפריך דפסולת מרובה על האוכל מי איכא מאן דשרי פי' אפי' בטלטול יהא אסור היה יכול להקשות דזהו דרך בורר אלא דעדיפא מניה פריך ו דאפילו טלטול יהא אסור דבטל מעוטא לגבי רובא והוי ככוליה פסולת:

מפני מה אמרו וילון טמא מפני שהשמש מתחמם כנגדו. וא"ת והא בפרכת המשכן אמר בפרק גיד הנשה (חולין דף צ: ושם) דמקבל טומאה ז (וקאמר) ושלש מאות כהנים ה וכו' ואף על גב דהאי טעמא לא שייך בהו ויש לומר דשאני פרכת ו הואיל דמיכף כייפי עלויה דארון הוי הוא אהל ומטמא במת ומ"מ קשה דהיאך מטמאה בולד הטומאה דאמר במסכת שקלים (דף יג:) פרכת שנטמאה בולד הטומאה ומיירי במשקה דזב וזבה דאי לאו הכי לא מטמו כלי וי"ל כיון שנעשה אהל יש להם תורת כלי ומטמאים אף בולד הטומאה ועוד אומר הר"ר שמואל מאייבר"א כשהיו נושאים הפרכת ממקום למקום נותן הכלים לתוכה א"כ יש תורת כלי עליהם ובה"ג י) גרס וילון אסור ויש לפרש אסור לעשותו מכלאים מפני שהשמש מתחמם כנגדו ול"נ דלא אשכחנא בשום מקום לא בברייתא ולא במשנה דיהא אסור וילון מכלאים פ) בשלמא טומאה אשכחנא כדתנן סדין שהיה טמא מדרס ועשאו וילון טהור מן המדרס אבל טמא מגע. (כלים פרק כ"ז מ"ט):

אלא

עין משפט נר מצוה

קיז א מיי' פ"ג מהל' יו"ט הלכה יג סמג לאוין עה טוש"ע א"ח סימן תקד סעיף ג:

קיח ב ג מיי' פ"ג מהלכות יו"ט הלכה טו טז טוש"ע א"ח סימן תקי סעיף ב:

קיט ד מיי' פ"ה מהל' יו"ט הלכה ז סמג לאוין עה טוש"ע א"ח סימן תקטז סעיף א:

קכ ה ו ז מיי' שם הל' ח טוש"ע שם סעיף ב:

קכא ח טוש"ע שם סעיף ג:

קכב ט מיי' שם הלכה ו:

קכג י כ מיי' פ"י מהל' כלאים הלכה יב סמג לאוין רפג טוש"ע י"ד סימן שא סעיף א:

ל [מיי' שם הלכה יד]

רבינו חננאל

רב פפי לא אכל דייסא בבית מר שמואל, משום פריצותא דעבדי. **מתני'** **הבורר קטניות ביום טוב,** עד בית הילל אומרים בורר כדרכו בחיקוי ובתמחוי אבל לא בטבלא כו'. תניא רשב"ג אומר מחלוקת בשאוכל מרובה על הפסולת, לבית הילל אומרים בורר כדרכו, אבל אם הפסולת מרובה על האוכל, כגון דנפיש בטרחא וזוטר בשיעורא, פירוש פסולת כגון אבנים דקות והאוכל גסים, אחד מן האוכל כנגד שנים מן הפסולת, דברי הכל בזה בורר ונוטל האוכל ומניח הפסולת במקומו. ר"ג אומר אף מדיח ושולה. וכך היו נוהגין מביאין דלי מלא עדשים ומציפין עליו מים, אם הפסולת כגון תבן וכיוצא בו נמצא הפסולת צפה והאוכל למטה, ואם הוא עפר נמצא האוכל למעלה והעפר למטה. ירושלמי הבורר והטוחן ומרקיד בשבת נסקל, ביו"ט סופג הארבעים. והתנינן בורר כדרכו [בחיקו] ובתמחוי, ההיא דר"ג היא דתני אף מדיח ושולה. והתני של בית ר"ג שוחקין פלפלין ברחים שלהן, מותר לשחוק ואסור לבור. [מתני'] **בית הילל אומרים משלחין ביו"ט בהמה וחיה ועוף (ושוחטין) א) [בין חיין בין שחוטין] יינות שמנים** וסלתות וקטנית אבל לא תבואה. תני ובלבד שלא יעשה בשורה, ואין שורה פחותה משלשה בני אדם. בעי רב אשי תלתא גברי בתלתא מיני מאי, תיקו. **תניא** ר' שמעון מתיר בתבואה, ב) של חטין לעשות מהן עססיות, שעורין לעשות מהן רסיסין. **מתני'** **משלחין כלים בין תפורין** כו'. ואמרינן תפורין חזו למילבש, שאין תפורין נמי חזו לכסויי, אלא כלאים למאי חזו, וכי תימא חזו להצניען ולישן עליהן, והתניא לא יעלה עליך מותר להצניעו מתחתיו, אבל אמרו חכמים אסור לעשות כן שמא (תיברר) [תכרך] לו נימא על בשרו. וכי תימא דמפסיק מצע אחר בינו ובין מצע של כלאים, והאמרינן אפילו עשר מצעות זו על גב זו וכלאים תחתיהן אסור לישן עליהם. **אלא** הכלאים שהתירו לשלחו ביו"ט הוא וילון, פירוש פרוכת. ואקשינן וכי מותר להשתמש בוילון של כלאים, והאמר עולא וילון טמא מפני שהשמש מתחמם כנגדו. **ופרקינן** אלא האי כלאים ששנינו שמותר לשלחם ביו"ט מצעות קשות הן, וכדרב הונא דאמר נמטא דנרש שריא, פירוש הלבדין שעושין בנרש, אע"פ שהן כלאים מותר להשתמש בהן מפני שהן חזקים, ואין נימא נמשכת מהן.

מסורת הש"ס

א) [ברכות ה: וש"נ], ב) שבת קמב:, ג) בירושלמי ליתא בקנון, ד) [שבת קמב: ע"ש], ה) רשב"ג כצ"ל, ו) [ע' תוס' שבת קמב: סד"ה שאוכלן], ז) [תוספת' פ"א], ח) בירושלמי ליתא וקטניות, ט) [תוספתא שם ע"ש], י) [שבת ס:], כ) נ"ל ואע"פ שאין לצורך המועד וכן הובא במתני' בירושלמי (וע' ביאור הגר"א לא"ח סימן ל"א ס"ק ב), ל) יומא סט. תמיד כז:, מ) [ליתא ביומא ובתמיד], נ) בס"א נוסף: בני בבל, ס) בס"א נוסף: בני ארץ ישראל, ע) בס"א: של בגדים, פ) [דברים כב], צ) דאפילו פסולת יהיה אסור כצ"ל, ק) [דקאמר], ר) גרס מפני מה אמרו וילון אסור כצ"ל, ש) וא"כ היאך אמרו מפני מה אמרו כו' כ"ה בחלופי גרסאות,

תורה אור השלם

1. אֶת חֻקֹּתַי תִּשְׁמֹרוּ בְּהֶמְתְּךָ לֹא תַרְבִּיעַ כִּלְאַיִם שָׂדְךָ לֹא תִזְרַע כִּלְאָיִם וּבֶגֶד כִּלְאַיִם שַׁעַטְנֵז לֹא יַעֲלֶה עָלֶיךָ: ויקרא יט יט

גליון הש"ס

גמרא כלאים למאי חזו. ע' יבמות דף ד ע"א תוספות ד"ה דכתיב:

לעזי רש"י

קו"ט. מעיל.

מוסף רש"י

בורר אוכל ואוכל. המאכל יטול והפסולת ישאר בכלי (שבת קמב:). **בורר כדרכו.** נוטל פסולת ומניח אוכל אם ירצה (שם). **מדיח ושולה.** מציף עליהם מים בכלי לברור פסולתן (שם קמ.). **בד"א כשהאוכל מרובה על הפסולת.** דאי שקיל אוכל מפיש בטרחא (שם קמב:). **דברי הכל נוטל את האוכל.** דבהיתירא טרח ולא באיסורא (שם). **שמא תכרך לו נימא על בשרו.** ומתחמם ופסיק רישא הוא (המפרש לתמיד כז:).

מוסף תוספות

א. ואם נתיר להם הקטנה יעשו העבדים בגדולה. פסקי רי"ד. ב. [ו]לבני בבל הותרה הקטנה ולא גזרי קטנה אטו גדולה. שם. ג. שנוטל הפסולת ממנו. ריטב"א [חדש] שבת עד. ד"ה אבל. ד. כי כן דרך ליטול ביד מה שהוא יותר מועט. שם. ה. חיו מטבילין אותה ואע"פ שאין הכהן יכול להתחמם שאסור הוא להשתמש בו וכו'. רנב"ר. ו. שעשויה לאוהל כדאמרינן בסוכה (דף ז:) וסכות על הארון דכייף לה מיכף עילויה דארון. תוס' הרא"ש חולין צ: ד"ה ושלש מאות.

א) כצ"ל. ב) כ"ה בתוספתא חטין לעשות מהן עסיסיות אבל בשעורים איתא שם כגי' דילן בגמרא ליתן לפני בהמתו ואולי דרבינו היה לו גירסא אחרת.